

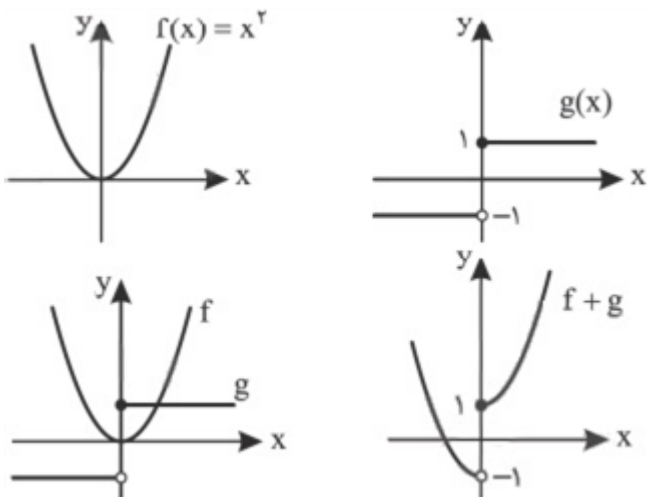
گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴ دامنه‌ی مشترک اعداد ۵، ۲ و ۹ هستند که عدد ۹ را حذف می‌کنیم (مقدار g نباید صفر باشد). بنابراین، این گزینه می‌تواند صحیح باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) g باید عدد ۲۵ را در دامنه داشته باشد.

(۲) به ازای $x = ۲۵$ مقدار $\frac{f}{g}$ باید $\frac{۱}{۳}$ شود.

(۳) g نباید عدد ۴ را در دامنه داشته باشد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابتدا نمودار توابع f و g را در یک دستگاه رسم می‌کنیم:

پس گزینه‌ی ۳ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر رابطه شرطی هم‌ارز نقیض مقدم یا تالی است یعنی:

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim p \vee q)$$

$$p \Rightarrow \sim q \equiv \sim p \vee \sim q$$

حال طبق دمرگان داریم:

$$\sim p \vee \sim q \equiv \sim(p \wedge q)$$

پس گزینه‌ی ۲ صحیح است. توجه شود که می‌توان با جدول ارزش‌گذاری نیز به پاسخ صحیح رسید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می‌دانیم $\sim q$ نادرست است پس q درست می‌باشد. به دلیل اینکه $p \Leftrightarrow q$ درست است. پس ارزش p و

q یکسان می‌باشد و می‌دانیم q درست است پس p و q هر دو درست می‌باشند پس $p \Rightarrow q$ نیز به صورت $(د \Rightarrow د)$ می‌باشد که

درست است. پس داریم:

$$(\cancel{p \Rightarrow q}) \wedge (r \wedge \cancel{q}) \equiv د \wedge (r \wedge د) \equiv (د \wedge r)$$

پس گزاره مرکب سؤال هم‌ارزش $(د \wedge r)$ می‌باشد چون r دلخواه است پس دو حالت داریم:

حالت ۱ : $r \equiv د \Rightarrow r \wedge د \equiv د \wedge د \equiv د$

حالت ۲ : $r \equiv ن \Rightarrow r \wedge د \equiv ن \wedge د \equiv ن$

پس در هر دو حالت ارزش r با ارزش کل گزاره یکسان است پس کل گزاره‌ی مرکب سؤال هم‌ارزش r می‌باشد و گزینه‌ی ۳ صحیح است.

۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به دلیل اینکه تعداد عبارات درست در ستون آخر خواسته شده پس باید جدول ارزشی رسم شود.

p	q	$\sim q$	$p \Rightarrow \sim q$	$[p \Rightarrow \sim q] \Leftrightarrow p$
د	د	ن	ن	ن
د	ن	د	د	د
ن	د	ن	د	ن
ن	ن	د	د	ن

در ستون آخر فقط یک درست داریم و گزینه ی ۱ صحیح است.

۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$f(a) = 3 \Rightarrow \begin{cases} a + 4 = 3 \Rightarrow a = -1 \\ 3a - b = 3 \xrightarrow{a=-1} -3 - b = 3 \Rightarrow b = -6 \\ a + b = (-1) + (-6) = -7 \end{cases}$$

بنابراین حاصل $a + b$ برابر است با:

۷

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$\begin{cases} \xrightarrow{-6 < -3 \text{ ضابطه بالایی}} f(-6) = |-6 - 2| = 8 \\ \xrightarrow{-3 \leq 1 \leq 5 \text{ ضابطه وسطی}} f(1) = 1^2 + 1 = 2 \\ \xrightarrow{11 > 5 \text{ ضابطه پایینی}} f(11) = \left[\frac{11}{2} \right] = [5.5] = 5 \end{cases} \Rightarrow \frac{f(-6) \times f(1)}{f(11)} = \frac{8 \times 2}{5} = \frac{16}{5}$$

۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چون x عددی صحیح است، پس $2x$ و $3x$ و $4x$ همگی اعداد صحیح خواهند شد لذا خودشان از جزء صحیح خارج می شوند و داریم:

$$A = 2x + 3x + 4x = 9x$$

۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر تابع چندضابطه ای که در هر ضابطه مقدار تابع عددی ثابت باشد، تابع پلکانی است. توجه کنید که $f(x) = 3$ هم تابعی پلکانی محسوب می شود (تابع ثابت، نوعی تابع پلکانی هم هست). توابع (ب) و (د) پلکانی نیستند، چون ضابطه ها شامل متغیر هستند.

۱۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\begin{cases} a = 2b \\ a + b = 6 \xrightarrow{a=2b} 2b + b = 6 \Rightarrow 3b = 6 \Rightarrow b = 2 \Rightarrow a = 4 \end{cases}$$

$h = \{(0, 4), (2, 4), (4, 4)\}$ تابعی ثابت است.

در تابع گزینه ۳ داریم:

سایر توابع ثابت نیستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۱

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): نماد ریاضی «دو برابر جذر عددی برابر خودش است»: $\sqrt[2]{x} = x$

گزینه (۲): نماد ریاضی «مجموع معکوس‌های دو عدد کوچک‌تر یا مساوی مجموع آن دو عدد است»:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \leq x + y$$

گزینه (۳): درست، «مربع ثلث عددی $\frac{x^2}{9} = \left(\frac{x}{3}\right)^2$ از خود آن عدد کوچک‌تر است»: $\frac{x^2}{9} < 9$

گزینه (۴): «تفاضل مکعب عددی از مجذور ۱۲ $(12^2 - x^3 = 144 - x^3)$ از ثلث مجموع همان عدد با جذر ۴۶

$$\left(\frac{x + \sqrt{46}}{3}\right), \text{ بزرگ‌تر است.} \Rightarrow$$

$$144 - x^3 > \frac{x + \sqrt{46}}{3}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۲

$\Leftrightarrow$ نماد منطقی عبارت دو شرطی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۳

الف) ارزش گزاره‌ی مقدم نادرست است، پس گزاره‌ی شرطی به انتفای مقدم درست است.

ب) مقدم گزاره‌ی شرطی درست است و تالی آن ترکیب فصلی دو گزاره‌ی نادرست است، پس ارزش تالی نادرست است، در نتیجه ارزش کل گزاره‌ی شرطی نادرست است.

پ) ارزش هر دو گزاره درست است، پس گزاره‌ی دو شرطی ارزش دست دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها: ۱۴

(۱) درست است. طبق تعریف کتاب درسی صفحه ۵

(۲) درست است. تعداد حالت‌های ارزشی n گزاره از رابطه‌ی 2^n به دست می‌آید.

پس تعداد حالت‌های ارزشی ۸ گزاره برابر با $2^8 = 256$ است.

(۳) درست است. طبق متن کتاب درسی صفحه ۷

(۴) نادرست است. اگر دو گزاره هم‌ارزش باشند (هر دو درست یا هر دو نادرست) در این صورت ارزش گزاره‌ی دو شرطی آن‌ها درست است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۲ عددی اول و زوج است، در نتیجه ارزش گزاره‌ی دوم ترکیب فصلی نادرست است. پس باید گزاره‌ای با ۱۵

ارزش درست در جای خالی قرار بگیرد.

بررسی ارزش گزینه‌ها:

(۱) ۲۱۹ بر ۳ بخش پذیر است، در نتیجه اول نیست، پس گزاره نادرست است.

(۲) ۱۰۰ کوچک‌ترین مربع کامل سه‌رقمی است، پس گزاره نادرست است.

(۳) ۲، ۳، ۵ و ۷ اعداد اول یک‌رقمی هستند، پس گزاره درست است.

(۴) ۱ مربع کامل است و مرکب نیست، پس گزاره نادرست است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۶

$$y = \frac{2}{3}|x-3| + 1 = \begin{cases} \frac{2}{3}(x-3) + 1, & x-3 \geq 0 \\ -\frac{2}{3}(x-3) + 1, & x-3 < 0 \end{cases} = \begin{cases} \frac{2}{3}x - 2 + 1, & x \geq 3 \\ -\frac{2}{3}x + 2 + 1, & x < 3 \end{cases}$$

$$= \begin{cases} \frac{2}{3}x - 1, & x \geq 3 \\ -\frac{2}{3}x + 3, & x < 3 \end{cases}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابتدا ضابطه‌ی تابع $\left(\frac{f}{g}\right)(x)$ را به دست می‌آوریم: ۱۷

تابع $\frac{f}{g}$ تابعی خطی است که در مبدأ مختصات تعریف نشده و از نقطه‌ی $(1, 2)$ می‌گذرد.

$$\frac{1}{4} = \text{شیب خط}$$

$$y - 1 = \frac{1}{4}(x - 2) \Rightarrow y = \frac{1}{4}x \Rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{1}{4}x \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{1}{4}x \Rightarrow \frac{-x^2}{\frac{1}{4}x} = g(x)$$

$$\xrightarrow{x \neq 0} g(x) = -4x$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با بررسی هر گزینه داریم: ۱۸

۱: گزینه‌ی ۱: $(\sim p \wedge p) \Leftrightarrow (\sim p \vee p) \equiv \text{د} \Leftrightarrow \text{د} \equiv \text{د}$

۲: گزینه‌ی ۲: $(p \vee q) \wedge p \Leftrightarrow \sim(\sim p) \equiv p \Leftrightarrow p \equiv \text{د}$

۳: گزینه‌ی ۳: $(\sim p \Rightarrow p) \Rightarrow \sim p$

p	~p	~p ⇒ p	(~p ⇒ p) ⇒ ~p
د	ن	د	ن
ن	د	ن	د

۴: گزینه‌ی ۴: $p \Leftrightarrow (\sim p \vee p)$

p	~p	(~p ∨ p)	p ⇔ (~p ∨ p)
د	ن	د	د
ن	د	د	ن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ارزش گزاره‌ی الف نادرست است، چون عددی که منفی نباشد ممکن است که صفر باشد. ارزش گزاره‌ی ۱۹

ب نادرست است. در این گزاره‌ی دو شرطی به عنوان مثال $1 > 4 \Rightarrow 1 < -2$ است، پس اگر $a^2 < b^2$ باشد $a < b$ همواره درست، نیست.

$$\begin{cases} a^2 = 4 \\ b^2 = 25 \end{cases} \quad \begin{cases} a = 2 \\ b = -5 \end{cases} \quad \text{مثال:}$$

ارزش گزاره‌ی شرطی پ به انتهای مقدم درست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. طول نقطه‌ی شکستگی نمودار (نقطه‌ی عوض شدن شیب خط)، ریشه‌ی عبارت داخل قدرمطلق است،

پس:

$$2x - a = 0 \Rightarrow 2x = a \Rightarrow x = \frac{a}{2}$$

$$\frac{a}{2} = 3 \Rightarrow a = 6$$

با توجه به نمودار:

مقدار تابع به‌ازای $x = 3$ برابر ۱- است، در نتیجه:

$$f(3) = |2(3) - 6| + b = -1 \Rightarrow b = -1$$

$$\Rightarrow \text{میانگین } a \text{ و } b = \frac{a+b}{2} = \frac{6+(-1)}{2} = \frac{5}{2}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) ویژگی زبانی سبک عراقی

(۲) ویژگی فکری نثر سبک عراقی

(۳) ویژگی فکری سبک هندی

(۴) بعد از حمله مغول نیاز به آرامش و توجه به امور اخروی بیشتر می‌شود و این امر باعث رواج بیشتر تصوف می‌شود. برخی از اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری می‌یابند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت‌های ۱، ۲ و ۳: قناعت داشتن سبب سرافرازی است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن بیت حاصل سه بار تکرار «— — — — —» و یک بار «— — — — —» است.

واج‌آرایی کسره و کنایه‌های «غم خوردن» و «دل خوش کردن» در این ابیات مشاهده می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تو (همچون) سرو/ شاعر، معشوق را به سرو تشبیه کرده است.

گزینه‌ی «۲»: گل‌روی تشبیه دارد. (چهره مانند گل)

گزینه‌ی «۳»: (تو) به سرو مانی راست. «مانی» از مصدر مانستن و ادات تشبیه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی «۲» شاعر خود را در سرگردانی از عشق معشوق به باد صبا تشبیه می‌کند. اما در ابیات

گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» باد صبا یا نسیم صبح «پیک میان عاشق و معشوق» است. در بیت گزینه‌ی «۱» عاشق از صبا می‌خواهد پیام

سرگردانی‌اش را به یار برساند. در بیت گزینه‌ی «۳» شاعر از نسیم صبح می‌خواهد سمره‌ای از خاک رهگذار دوست برایش بیاورد و در

بیت گزینه‌ی «۴»: شاعر دل و جان‌اش را به باد می‌سپارد تا نزد معشوق ببرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فاعِلَاتْن فاعِلْن فاعِلْن فاعِلَاتْن فاعِلْن (—U — / — —U — / — —U — / — —U —)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلْن (—U — / — —U — / — —U — / — —U —)

گزینه‌ی «۲»: فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن (— —U — / — —U — / — —U — / — —U —)

گزینه‌ی «۳»: فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن فاعِلَاتْن (—U — / — —U — / — —U — / — —U —)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه ی «۴»، بی‌خوابی و گریستن عاشق به‌خاطر دوری از معشوق است.

۲۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عبارت این گزینه مهم‌ترین ویژگی زبانی شعر سبک عراقی است نه نثر. سایر عبارات همگی به ویژگی‌های زبانی نثر این دوره مربوط می‌شوند.

۲۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. راه را به خود نپویدن: به اختیار، راه را طی نکردن (باور به قضا و قدر)

۳۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال، معرّف «عشاق‌نامه» اثر فخرالدین عراقی است.

۳۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌ی شیشه، استعاره از وجود است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: آوارگی به ریگ روان

گزینه‌ی ۲: دل به طفل مکتب

گزینه‌ی ۴: میان (کمر) مانند موی

۳۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «بازتاب اندک علوم در شعر» و «وصال» از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی محسوب می‌شوند. در سایر گزینه‌ها به ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی اشاره شده است.

۳۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی (۲): ارزشمندی و پرهیزگاری

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: سنجیده‌گویی

۳۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴ همه‌ی موارد، اشاره به سبک شعر عراقی دارند. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: حذف افعال به قرینه از ویژگی‌های نثر عراقی است.

گزینه‌ی ۲: آوردن مترادفات و توصیف‌های فراوان از ویژگی‌های نثر عراقی است.

گزینه‌ی ۳: در شعر عراقی مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی افزایش یافت.

۳۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

یا	رَ	بَر	فَر	دَو	س	کِی	رَف	تِیَل	نَ	سِیم
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
یا	رَ	بَر	جَنَد	نَت	کِ	اَ	وَر	دِیَل	پَ	یام
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن				فاعِلن			

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مستفعِلن فعولن // مستفعِلن فعولن

(مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

۳۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال این است که اشک و آه و ناله ستم‌دیدگان روزی تأثیرگذار خواهد بود و دامن

ستمگران را خواهد گرفت.

در ابیات گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ نیز این مفهوم مشهود است.

مفهوم بیت گزینه ۱: بی‌تأثیر بودن اشک و آه مظلومان بر حاکمان

۳۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

کتاب‌های (۱) و (۴) نثر ساده دارند و (۳) کتاب‌هایی هستند که به نثر بینابین نوشته شده‌اند.

۳۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عبارت سؤال معرّف «خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی» از شخصیت‌های ادبی قرن هفتم است.

۳۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لعل به آتش / رخ به آتش / سیب زنخدان (اضافه‌ی تشبیهی)
زنخدان به خورشید (۴ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ابرو به کمان / مژگان به ناوک (۲ مورد)

(۳) غمزه به تیر (۱ مورد)

(۴) لعل (لب) به یاقوت (۱ مورد)

۴۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

این ویژگی از شاخصه‌های ادبی نثر دوره عراقی است.

۴۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): به چه ماند / گزینه (۲): کردار و در / گزینه (۳): به‌سان، ادات تشبیه هستند.

۴۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تقطیع گزینه‌ی (۴):

خا	ر	تا	کی	لا	ل	ای	در	با	غ	ام	مید	دم	ن	شاید
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
زخم	تا	کی	مر	ه	می	بر	جا	ن	در	دا	گی	ن	من	-
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاععلن		

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

(۲) مستفعّل فعولن // مستفعّل فعولن (مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

(۳) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۴۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شناسه در افتاده‌ام: مشبّه / چو: ادات / گیسو: مشبّه‌به / بر کنار افتادن: وجه شبه

شناسه در بوده‌ام: مشبّه / چون: ادات / کمر: مشبّه‌به / پیوسته در بند میان بودن: وجه شبه

۴۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی اضافه‌ی تشبیهی در سایر گزینه‌ها:

(۱) رخت‌هوس / سرمه‌ی شعله (۳) صبح بناگوش (۴) سیل نیستی

۴۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «گل، مو، سر، در» دارای هجای بلند هستند. سایر واژه‌ها هجای کشیده دارند.

۴۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اضافه‌ی تشبیهی: شهباز عقل / سیمرغ وهم

۴۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همه‌ی عبارت‌ها درست‌اند.

۴۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از میان آثار منثور مولانا، «فیه‌مافیه» و «مجالس سبعه» را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند و

«مکاتیب»، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست که سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴۹

بیت صورت سؤال از هشت پایه‌ی آوایی تشکیل شده است که هر مصراع آن چهار پایه و چهارده هجا دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حمدالله مستوفی از مورخان مشهور ایران در قرن هشتم است. ۵۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جهان انسانی شامل جهان فردی (ذهنی) - جهان اجتماعی (فرهنگی) می‌شود، که جهان اجتماعی در زیرمجموعه‌ی جهان انسانی هویت فرهنگی دارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). ۵۱

دقت کنید: جهان تکوینی از نظر متفکران اسلامی محدود به جهان طبیعت نمی‌شود، بلکه از نظر ایشان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و جهان فوق طبیعت تقسیم می‌کند. در حالی که برخی از نظریه‌پردازان جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آنها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند و از وجود سه جهان سخن می‌گویند، (جهان طبیعت - جهان ذهن و جهان فرهنگ).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند. ۵۲

اقتصاد سرمایه محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قوم و منطقه‌ای بود، ولی به تدریج انباشت ثروت، پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۵۳

- در سطح اندیشه و نظر، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.
- فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود.
- کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا، معتبرترین راه شناخت جهان در قرون وسطی محسوب می‌شدند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۵۴

- دوره‌ی استعمار: استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد.
- دوران خلافت: عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.
- عصر بیداری اسلامی: بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه‌ی استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این دیدگاه، سه جهان مذکور در تعامل با یک‌دیگرند. جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی، رفتاری حکیمانه دارد. ۵۵

طرفداران دیدگاه دوم، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد. ۵۶

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه‌ی گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

۵۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

۵۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پیشگیری از تفرقه‌ی بین جوامع و تباه شدن منابع و امکانات بشر، با ارزش جهان‌شمول عدالت امکان‌پذیر است.

فرهنگ جهانی باید معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد تا از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کند که همان ارزش جهان‌شمول حقیقت است. برخی قیدوبندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه‌ی ظلم بر او را فراهم می‌کنند. فرهنگ جهانی باید آزادی انسان‌ها از این قیدوبندها را تأمین نماید.

۵۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

۶۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- علم تجربی سکولار پیامد روشنگری قرون نوزدهم و بیستم است.
- عقل‌گرایی، نفی وحی و ویژگی روشنگری قرون هفدهم و هجدهم است.
- افول حس‌گرایی و ویژگی روشنگری پایان قرن بیستم است.
- دئیسم پیامد روشنگری قرون هفدهم و هجدهم است.

۶۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه‌ی جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود.
- اروپاییان در هجوم به قاره‌ی آمریکا، برای تأمین سلطه‌ی خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند. آن‌ها در یک دوره‌ی پنجاه ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند و مناطقی نظیر هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا را که تراکم جمعیتی بالایی داشتند، از جمعیت خالی کردند.
- مسلمانان آسیای جنوب شرقی از طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.

۶۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و قبیله‌ای بود ولی به تدریج، انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست. بسیاری از منتقدان نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی (نه تقویت آن) می‌شود و هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند و آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست.

۶۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گونه‌شناسی جوامع فارابی یکی از انواع جامعه‌ی جاهلی را جامعه‌ی «تغلب» می‌نامد. او در تعریف این نوع جامعه می‌نویسد: در جامعه‌ی تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.

۶۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) استعمار نو (ب) امپریالیسم (ج) کودتای آمریکایی - انگلیسی نوژه

۶۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرسش‌های معرفت‌شناسانه، از این قبیل هستند: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟ متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۶۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعارض گرایش - گرایش ناشی از ناتوانی در تصمیم‌گیری بین انتخاب دو موضوع جذاب و خواستنی است و بنابراین حالت عاطفی ناخوشایند شدیدی را ایجاد نمی‌کند.

۶۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عواملی هم چون سن مادر (گزینه‌ی «۱»)، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط (گزینه‌ی «۲»)، حالت‌های هیجانی، آرامش به‌ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی (گزینه‌ی «۳») و استفاده از داروها بر چگونگی رشد قبل از تولد مؤثر است.

۶۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سارا که به تازگی وارد دوره‌ی نوپایی شده تقریباً ۱۲ ماهه است و احتمالاً هیجانات مرکب در او هنوز بروز نیافته باشد.

۶۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. افزایش احساس حمایت اجتماعی از جمله راه‌های مستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

۷۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌ی فرآیند ذهنی به دلیل عدم مشاهده‌ی مستقیم بسیاری از رفتارها و تأکید بر کنش‌های انسانی، در تعریف روانشناسی لحاظ شده است. می‌دانیم بسیاری عقیده دارند جامع‌ترین تعریف روانشناسی عبارت است از «علم مطالعه‌ی رفتار و فرآیندهای ذهنی». (فرآیند ذهنی: شناخت)
(دقت کنید: امروزه از فرآیندهای ذهنی با واژه‌ی «شناخت» تعبیر می‌شود!)

۷۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مثال صورت سؤال، مریم از اطلاعاتی (نکات مثبت درباره‌ی فرد) که دیدگاه خودش را تأیید می‌کند، استفاده می‌برد. (سوگیری تأیید)

۷۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مسائل علوم انسانی اغلب از نوع خوب تعریف نشده‌اند (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴) در حالی که مسائل علوم دیگر اینطور نیست. در گزینه ۳ به آناتومی بدن و علم تجربی اشاره شده است.

۷۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این تصمیم‌گیری هر چند دارای دو اولویت است اما یکی از تصمیم‌گیری‌های مهم و پیچیده‌ی زندگی اوست که می‌تواند آینده‌ی وی را تحت تأثیر قرار دهد.

۷۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ثبت‌نام در کلاس‌های ورزشی برای رفع ناهماهنگی شناختی، معرّف تغییر رفتار است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توجیه غیرمنطقی و بی‌اهمیت جلوه دادن

(۲) تغییر نگرش

(۳) انکار و توجیه غیرمنطقی

۷۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در روش علمی، متغیرهای موردنظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شوند، به گونه‌ای که همه‌ی افراد با مطالعه‌ی تعریف متغیرها به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند که این تعریف را تعریف عملیاتی می‌نامند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. عوامل وراثتی، ایجادکننده‌ی صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دوقلوهای ناهمسان، می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.
- (۲) برای حرف زدن، راه افتادن و ...، یک آمادگی خاص نهفته لازم است.
- (بنابراین در درجه‌ی اول محصول وراثت و عوامل زیستی است.)
- (۳) عوامل محیطی می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما

مواجهه‌ی دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای پذیرش پاسخ‌های اولیه‌ی ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آن پاسخ‌ها را

براساس مشاهدات تجربی، بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی، مطابقت دهیم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر نظریه‌ی علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته باشد، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی

یعنی سه حیطه‌ی دیگر آگاهی و معرفت: مبانی دینی و الهیاتی یا مبانی عقلی یا برداشت‌های درونی، تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«إِنْضَمَّتْ»: پیوست، ملحق شد (رد گزینه‌ی ۳) / «الدَّوْلَةُ الْإِسْلَامِيَّةُ»: دولت اسلامی مفرد است، ولی در گزینه‌ی «۲» به‌صورت جمع ترجمه شده است. (رد گزینه‌ی ۲) / «مفردات فارسیه»: کلماتی فارسی، نکره است و باید به‌صورت نکره هم ترجمه شود. (رد گزینه‌ی ۴) / «دخلت»: جمله‌ی وصفیه می‌باشد و با توجه به فعل ماضی «إِزْدَادَت»، باید به صورت ماضی ساده (وارد شدند) یا ماضی بعید (وارد شده بودند) ترجمه شود. (رد گزینه‌ی ۳) / «تبادل»: تبادل، مبادله کردن / «تعداد»: در ترجمه‌ی گزینه‌ی «۴» اضافی است. (رد گزینه‌ی ۴)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«ما مِنْ سَمَكٍ»: هیچ ماهی‌ای ..... نیست (رد گزینه‌ی ۱) / «یسبح»: شنا کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الْبَحْرِ»: در دریا / «بِرْءَانْفِهِ»: با باله‌هایش / «إِلَّا»: مگر / «خُلِقَ اللَّهُ مِثْلَكُمْ»: مانند شما مخلوق خداوند است (رد سایر گزینه‌ها) / «فَتَفَكَّرُوا»: پس بیندیشید / «فِي عَجَائِبِ»: در شگفتی‌های (رد گزینه‌ی ۴) / «المخلوقات»: آفریدگان (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- (۱) تُرَابُهُ أَسْوَدُ اللَّوْنِ: خاکش سیاه رنگ است، سمک القرش: کوسه‌ماهی
- (۳) «هزاران نفر (تَن) از هموطنان ما وجود دارند که ... بلکه در کشورهای دیگری زندگی می‌کنند»
- (۴) در همنشینی با دانشمندان تلاش کن (بکوش) و با حکیمان بیشتر و بیشتر سخن بگو ...»

ترجمه‌ی کلمات مهم: لَمَّا: وقتی که / حَزَنْتُ: ناراحت کرد / غَرَمْتُ: تصمیم گرفتم

بررسی سایر گزینه‌ها

(۲) حرفی می‌زنم (—) حرفی زدم، «قُلْتُ» ماضی است. / خوب (— صمیمی) / ناراحت می‌کند «حَزَنْتُ» ماضی است. / می‌خواهم (— تصمیم گرفتم)

(۳) چون (—) وقتی که / دوستی صمیمی (— دوست صمیمی‌ام، ضمیر «ی» ترجمه نشده است.)

(۴) «لَمَّا» ترجمه نشده است. / خوب (مانند گزینه‌ی (۲)) / «بسیار» و «پس» اضافی است. / می‌خواهم (مانند گزینه‌ی (۲))

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه متن:

موش صحرایی نوعی از موش‌هاست که انسان در هر زمانی و مکانی با او مبارزه کرده است. انواع بسیاری از موش‌های صحرایی وجود دارد که اغلب‌شان مهربان و بی‌آزارند اما فقط دو گروه وجود دارند که در پس این کینه‌ی شدید ایستاده‌اند که همه‌ی موش‌ها را شامل می‌شود و آن دو، موش صحرایی سیاه و موش صحرایی قهوه‌ای هستند!

و علت آن این است که این موش‌های صحرایی سالیانه چیزی معادل صدها میلیون دلار از دانه‌ها و غذاها را در انبارها و خانه‌ها و کشتی‌ها از بین می‌برند! موش‌های صحرایی لوله‌های گاز و آب و سیم‌های برق را می‌جویند و ممکن است اسباب و فرش‌ها در خانه‌ها به خاطر این حیوان کوچک در معرض ضرر قرار بگیرند! علاوه بر این، خطرناک‌ترین چیزی که شاید موش‌های صحرایی انجام دهند انتقال بیماری‌های کشنده مانند طاعون است!

اما با این وجود، موش‌های صحرایی خالی از منفعت برای انسان نیستند. چه با توجه به این که اعضای بدن آن به شیوه‌ای شبیه بدن انسان کار می‌کنند لذا در بسیاری از آزمایشات پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرند!

گزینه‌ی صحیح را براساس متن مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: «انسان در زمان دور، با موش‌های صحرایی مبارزه می‌کرد اما در عین حال از آن در آزمایشات بهره می‌برده است.»

طبیعی است که در گذشته‌های دور علم پزشکی پیشرفته نبوده و این مورد برای دوران عصر جدید است!

(۲) ترجمه: «انسان از موش‌های صحرایی به‌جز دو نوع از آن‌ها تنفر نداشته است: موش صحرایی سیاه و موش صحرایی قهوه‌ای.»

نادرست است چون در متن مستقیم اشاره شده است که تنفر و کینه‌ی او شامل همه‌ی موش‌ها بوده است: شَمَلَ الْجُرَذَانَ كُلَّهُما!

(۳) ترجمه: «انسان نباید با موش‌های صحرایی مبارزه کند چرا که فوئدی دارند که تاکنون کشف نشده است.»، طبیعتاً این جمله درست نیست، چون ضررهای زیادی دارند و البته باید با آن‌ها مبارزه شود.

(۴) ترجمه: «هرقدر علم انسان افزایش یابد درمی‌یابد که موجودات، جملگی منفعتی را به او می‌رسانند.»، کاملاً درست است!

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «ممکن است موش‌های صحرایی را ..... ببینیم.» گزینه‌ی نادرست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: «بر روی عرشه‌ی کشتی!»، درست است، چون در متن اشاره شد که غذاها را در کشتی‌ها از بین می‌برند!

(۲) ترجمه: «در کشتزارها و مزارع!»، درست است.

(۳) ترجمه: «در لوله‌های گاز!»، نادرست است، چون در متن آمده این موش‌ها لوله‌های گاز را می‌جویند نه این که داخل آن هستند!

(۴) ترجمه: «در آزمایشگاه‌ها»، درست است، چون اشاره شده است که در آزمایش‌های پزشکی استفاده می‌شوند پس طبیعتاً در آزمایشگاه آن‌ها را می‌بینیم!

- (۱) ترجمه: «موش صحرایی دشمن اول و قدرتمندتر برای انسان بوده و هست.»، در هیچ‌جای متن نگفته است که موش‌ها دشمن اول و قوی‌تر انسان بوده‌اند. در متن می‌گوید انسان، همیشه و همه‌جا با موش صحرایی مبارزه کرده است. (سطر اول متن)
- (۲) ترجمه: «انسان همیشه برای از بین بردن موش‌های صحرایی تلاش می‌کرده است.»، درست است!
- (۳) ترجمه: «انسان و موش‌های صحرایی دو دشمن هستند که از یکدیگر بدشان می‌آید.»، در متن هم صحبت از «المقت» شده است!
- (۴) ترجمه: «موش‌های صحرایی ممکن است باعث مرگ انسان شوند هم‌چنان که ممکن است در پزشکی برایش سودمند باشند.»، درست است، چون با انتقال مرض طاعون ممکن است باعث مرگش شوند و با مورد آزمایش قرار گرفتن ممکن است باعث پیشرفت علم پزشکی و سودمند بودن در این زمینه باشند!

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مشخص کن آنچه را که از خسارت‌ها و زیان‌هایی نیست که ممکن است موش‌های صحرایی باعث آن شوند:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: «انتقال دادن میکروب‌های کشنده.»، در متن به انتقال بیماری‌های کشنده، مثل طاعون اشاره شده است!
- (۲) ترجمه: «آتش‌سوزی خانه‌ها و غرق شدن آن‌ها در آب.»، با توجه به جویدن لوله‌های گاز و آب ممکن است [تَقْضُمُ الْجِرْدَانِ أَنْبَابَ الْغَازِ وَ الْمَاءِ]
- (۳) ترجمه: «آلوده کردن طبیعت مخصوصاً خاک و آب.»، در متن به این مورد اشاره نشده است!
- (۴) ترجمه: «از بین بردن محصولات کشاورزی و غذاها.»، به طور مستقیم و در اولین مورد از زیان‌های موش‌ها اشاره شده است!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضمیر «ه» مفعول این فعل است و فاعل آن «الإنسان» است.

«تُتْلَفُ: از بین می‌برد» معلوم است نه مجهول.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «الْمَخْزَنُ» مفرد «المخازن» است!

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

کلمات مهم: «أرسلنا: فرستادیم» / «إلى فرعون»: به سوی فرعون / «رسولاً»: فرستاده‌ای / «عصى»: نافرمانی کرد / «الرسول»: آن فرستاده

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): رسول («رسولاً» نکره است، نه معرفه!) / رسول («آن رسول» دقیق‌تر است چرا که هرگاه اسمی به صورت نکره بیاید و در ادامه همان اسم دوباره همراه «ال» تکرار شود. غالباً «الف» و «لامش» را «این» یا «آن» ترجمه می‌کنیم.) / نپذیرفت (معادل صحیحی برای «عصى: نافرمانی کرد» نیست.)
- گزینه (۲): فرستاده شد («أرسلنا» یک فعل معلوم است، نه مجهول!)
- گزینه (۴): برای (معادل دقیقی برای «إلى» نیست.) / پیامبر («رسولاً» نکره است.)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «الناس: مردم» جمع مکسر نیست!
- (۳) «ماتوا» لازم است نه متعدی!
- (۴) «نَتَبَّهوا» حروف اصلی‌اش «ن ب ه» است و در باب «افتعال»!

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «کاشف» اسم فاعل، «معیوب» اسم مفعول و «ستار» اسم مبالغه است.
- (۲) «ممزوجة» اسم مفعول است.
- (۳) «الکفار» جمع «الکافر» اسم فاعل و «المنافقین» اسم فاعل است.
- (۴) «مقترح» اسم فاعل و «علامة» اسم مبالغه است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «الماشی: رونده» و «فاعل: انجام‌دهنده» اسم فاعل‌اند. (۲ تا)
- (۲) «الامرین: (مفرد «امر» دستوردهندگان» و «الناهیین: (مفرد «ناهی» بازدارندگان» اسم فاعل‌اند. (۲ تا)
- (۳) «حاکم: حاکم»، «عادل: عادل» و «مُوَحَّد: یکتاپرست» اسم فاعل‌اند. (۳ تا)
- (۴) «المُثمِرَة: میوه‌ده» اسم فاعل است. (۱ عدد)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی و ترجمه‌ی گزینه‌ها:

- (۱) دَکَّان = متجر: مغازه
- (۲) ترجمه: اگر مرا ترک کنی، صبح و شبم یکسان می‌شود. («غداة» و «عشیة» متضادند).
- (۳) مُسَاعِد = مُعین: یاور، کمک‌کننده
- (۴) دَنَا = قَرَب: نزدیک شد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «المُسَافِرین»، «اسم فاعل» صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی عبارت: «دوست راستگو کسی است که .....»، گزینه‌ی نادرست را مشخص کن:
ترجمه‌ی گزینه‌ها:

- (۱) تو را به خودش ترجیح می‌دهد.
- (۲) تو را از نیکی نهی می‌کند.
- (۳) درباره‌ی عیبت تو را نصیحت می‌کند.
- (۴) در نبودت تو را حفظ می‌کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۴)، «ایران» نام یک کشور خاص است و اسم علم است! دقت کنید در مورد «ایرانی» دیگر اسم علم نیست و نکره است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) بانگ آرام نیایش: نجوا کردن با پروردگار با صدایی پنهان!
- (۲) شنا کردن، شنا: تسبیح کردن خداوند متعال و پرستش او! [نادرست است. «السَّباحة» یعنی «شنا کردن»]
- (۳) چراغدان: آن‌چه در آن چراغ قرار داده می‌شود!
- (۴) دوستی: دوستی میان مردم!

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ درباره جنبش‌هایی بود که به خونخواهی ابومسلم صورت گرفت. اما شعوبیان اعراب را تحقیر می‌کردند با مقایسه زندگی اعراب عصر جاهلیت با ایرانیان باستان.

۱۰۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برخی مسلمانان، از جمله طلحه و زبیر به شیوه توزیع بیت‌المال از سوی حضرت علی (ع) اعتراض کردند و از آن حضرت خواستند که عرب و قریش را برتر از عجم و موالی قرار دهد. اما امام این کار را ستمگرانه دانست.

۱۰۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. امام حسن (ع) در سال سوم هجرت در مدینه ولادت یافت. آن حضرت، با وجود خردسالی، در برخی وقایع مهم دوران پیامبر (ص) از جمله ماجرای مباحله‌ی رسول خدا (ص) با مسیحیان نجران و در جریان نزول آیه‌ی تطهیر، به عنوان مصداق اهل بیت، حضور داشت.

۱۰۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از آن‌که سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره‌ی اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

۱۰۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است، اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در آن موضوع دخالت داشته است. (علت نادرستی گزینه‌ی ۴)

۱۰۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در آستانه‌ی ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به آیین یهودیت و مسیحیت گرویده بودند. برخی از یهودیان ساکن یثرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران از آن جمله‌اند.

۱۰۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری روایی، در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.

۱۰۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تاریخ‌نگاری روایی در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره‌ی پیامبر و صحابه‌ی ایشان به کار گرفته می‌شد، ولی بعد از آن برای ثبت وقایع دوران‌های بعدی نیز از این روش استفاده شد.

۱۰۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از مشهورترین تک‌نگاری‌ها می‌توان به «عجائب المقدور فی نوائب تیمور» (زندگی شگفت‌آور تیمور) تألیف ابن‌عربشاه درباره‌ی تیمور اشاره کرد.

۱۱۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه‌ی دیرینه‌ای داشت، در دوره‌ی مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، شاهنامه، اثر گران سنگ و بلندآوازه‌ی حکیم ابوالقاسم فردوسی است.

۱۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از اقدام‌های برجسته‌ی امویان، توسعه‌ی نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. معاویه این اقدام را به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا انجام داد.

۱۱۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. منصور (دومین خلیفه‌ی عباسی) نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت. اقدامات وی در تثبیت خلافت عباسیان عبارت‌اند از: خلع عموهایش از همه‌ی مناصب مهمی که داشتند، قبل ابن مقفع، قتل ابومسلم خراسانی، سرکوب قیام دوتن از علویان و بنای شهر بغداد به عنوان پایتخت عباسیان.

۱۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در نواحی دارای ماسه‌های ریز، و به‌ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به‌تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. اگر در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می‌شود. چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر نیز می‌رسد، در دشت لوت وجود دارد.

۱۱۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اشکال کاوشی در بیابان عبارت‌اند از: چاله‌های بادی، رگ، کلوت و گرزديو

۱۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گیاهان در نتیجه‌ی فتوسنتز، موادی تولید می‌کنند. گیاه مقداری از این مواد را برای رفع نیازهای خود مثل تنفس مصرف می‌کند. آن چه باقی می‌ماند، تولید خالص اولیه است.

۱۱۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شکل آمده در صورت سؤال بیان‌گر مرکز کم‌فشار یا سیکلون می‌باشد.

توضیح نکات درسی: مراکز فشار دو نوع هستند:

الف) کم‌فشار (سیکلون) که مرکز آن با حرف L نشان داده می‌شود.

ب) پرفشار (آنتی‌سیکلون) که مرکز آن با حرف H نشان داده می‌شود.

۱۱۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آب و هوای گرم و مرطوب، سرعت و شدت هوازدي را افزایش می‌دهد.

۱۱۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در

پشت کوه‌ها که از رسیدن توده‌ی هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند، مانند بیابان گبی یا تکله‌ماکان.

۱۱۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی

و انتقالی، وسعت منطقه‌ی روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف جهان در نیمکره‌ی شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۱۲۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برخی از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی عبارت‌اند از:

- حفاظت از سواحل در مقابل بالا آمدن آب و کاهش انرژی امواج با نصب و احداث انواع حفاظ‌های عمودی، موج‌شکن و دیواره‌های دریایی و نظایر آن.

- حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای، تثبیت تپه‌های ماسه‌ای از طریق کشت گیاهان سازگار با محیط روی آن‌ها، انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل و ایجاد تپه‌های ماسه‌ای مصنوعی.

- پاک‌سازی سواحل از انواع آلودگی‌ها، تدوین مقررات و قوانین و نظارت بر فعالیت‌های گردشگری و سایر فعالیت‌ها

- زهکشی اراضی ساحلی (خارج کردن آب از آن‌ها).

۱۲۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وجود هواکره یکی از ویژگی‌های مهم سیاره‌ی زمین است و این سیاره را از سایر سیارات جدا می‌کند؛

زیرا به واسطه‌ی هواکره، زیست‌کره قادر به حیات است. علاوه بر این، هواکره بر روی آب‌کره و سنگ‌کره نیز تأثیر می‌گذارد.

۱۲۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- در ناحیه‌ی استوا (حارّه) به دلیل تابش مستقیم آفتاب، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

- در ناحیه‌ی جنب حارّه به دلیل فرونشینی هوای سنگین، یک مرکز پرفشار تشکیل می‌شود.

- در ناحیه‌ی معتدله به دلیل صعود هوا در اثر توده هوای قطبی منطقه‌ی کم‌فشار تشکیل می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۲۳

الف) اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و جهان غرب برگزار شد: نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

ب) در کشور سوئیس، تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی و برف‌گیر احداث شد: نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.

ج) در نتیجهٔ پاک‌سازی قومی میانمار، صدها نفر از مردم مسلمان این کشور به مرز بنگلادش مهاجرت کردند: نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۲۴

به‌کارگیری ماشین برف‌روب مجهز به جی‌پی‌اس جاده‌ای برای پاک‌سازی جاده‌ها در کانادا، احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی و برف‌گیر در سوئیس، صید ماهی در کشور فیلیپین، همگی مثال‌هایی در رابطه با «شکل‌دهی نواحی به فعالیت‌های انسان» است، در حالی که ساخت جزایر مصنوعی در آب‌های خلیج فارس مصداق «نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند» می‌باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیابان پاتاگونی در عرض جغرافیایی بالا قرار دارد و جزء بیابان‌های سرد محسوب می‌شود. ۱۲۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. توجه داشته باشید که ترکیب‌های وصفی و اضافی تنها یک تصور هستند. حکم و قضاوت مربوط به تصدیق است، نه تصور. ۱۲۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به کمک استدلال از تصدیق‌های معلوم به کشف تصدیقی مجهول دست پیدا می‌کنیم و به کمک تعریف از تصویری معلوم به کشف تصویری مجهول دست می‌یابیم. دو بخش اصلی علم منطق، تعریف و استدلال است. دو بخش علم و دانش بشر، تصور و تصدیق است. عبارت «سیمرغ با سی مرغ متفاوت است» چون یک جمله‌ی کامل خبری است که اوصافی را به چیزی نسبت داده، پس تصدیق است. ۱۲۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این‌جا خواستگار از صرف مشابهت ماه تولد خودش با دختری که به خواستگاری‌اش رفته است، نتیجه گرفته که در سایر جنبه‌های شخصیتی هم با یک‌دیگر مشابهت دارند و زندگی خوبی خواهند داشت. در این‌جا با یک تمثیل ناروا مواجه‌ایم؛ زیرا به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد. ۱۲۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آن‌چه که می‌تواند مقدمه‌ی یک استدلال قرار بگیرد، تصدیق (قضیه) است. ۱۲۹

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جمله ناقص است.

(۲) جمله‌ی امری است.

(۳) جمله‌ی نهی است.

نکته: بنابراین همگی تصور محسوب می‌شوند و می‌توانند در تعریف به کار بروند، نه در استدلال.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مدرسه و کلاس حالت جزء و کل دارند؛ بنابراین رابطه‌ی «تباین» میان آن‌ها برقرار است. ۱۳۰

مادر و زن: هر مادری زن است؛ بعضی از زن‌ها مادرند؛ بعضی از زن‌ها مادر نیستند: (عموم و خصوص مطلق)

پرنده و سفید: بعضی پرنده‌ها سفیدند. (عموم و خصوص من‌وجه)

ماست و شیر: مدرسه و کلاس هیچ مصداق مشترکی ندارند. (تباین)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. راهنمایی ذهن انسان از چیزی به امر دیگری را «دلالیت» می‌گویند؛ دلالیت انواعی دارد که مطابقی و تضمینی و التزامی از انواع دلالیت می‌باشند. دلالیت التزامی دلالیت لفظ بر معنایی است که بر لازمه‌ی یک شیء دلالیت می‌کند و تاب اول و دوم هر دو دلالیت «التزامی» هستند در تاب اول منظور همه‌ی موی معشوق است و در تاب دوم منظور توانایی است. منظور از خراب‌آباد نیز کنایه از دنیا است. پس این مفهوم هم دلالیت «التزامی» است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نسبت میان مصادیق مفاهیم مشخص شده در هریک از گزینه‌ها (به جز گزینه‌ی ۳) عموم و خصوص مطلق است. در گزینه‌ی ۳ میان مصادیق شاعر و سخنران ماهر، نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است: برخی شاعران سخنران‌های ماهری هستند. برخی شاعران سخنران‌های ماهری نیستند. برخی سخنران‌های ماهر، شاعرند. برخی سخنران‌های ماهر، شاعر نیستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از بین موارد ذکر شده، تنها «خواستن توانستن است» یک تصدیق است، زیرا در آن یک حکم و قضاوت مطرح شده است و بقیه‌ی موارد تصور هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تصدیقات، حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم، در حالی که در تصور حکم و قضاوتی وجود ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. استقرای تمثیلی، استدلالی است که به دلیل مشابهت از مقدمه‌ای جزئی به نتیجه‌گیری جزئی می‌رسیم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. لفظ سفسطه (مغالطه‌کاری) از سوفیست (مغالطه‌کار) گرفته شد و تحول معنایی نداشته است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملتوس به عنوان نماینده‌ی متهم‌کنندگان اتهاماتی به سقراط وارد کرده بود:

- ۱- سقراط رفتاری خلاف دین آتنیان در پیش گرفته است.
- ۲- در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد.
- ۳- باطل را حق جلوه دهد.
- ۴- این کار را به دیگران نیز آموزش دهد (حق جلوه دادن باطل).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سقراط برای شناختن افرادی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند، جست‌وجو می‌کرد.
- ۲) این که سقراط خود را دانا نمی‌دانست ارتباطی با این که او خداوند را دانای حقیقی می‌دانست، نداشت.
- ۳) راز سروش معبد دلفی: به ما بفهماند تا چه پایه نادانیم.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بخش اصلی به منزله‌ی ریشه و اساس فلسفه است و بخش‌های فرعی در حکم شاخه‌ها و ستون‌های آنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جهان‌شناسان باستان درباره‌ی جهان هستی آراء و نظرات گوناگون و غالباً متضادی داشتند که باعث نوعی تشویش و آشفتگی فکری بین مردم عادی شد و ثمره‌ی این آشفتگی فکری پدید آمدن گروهی به نام سوفسطایی (سوفیست) بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همین که از خود می‌پرسیم «امروز به کجا باید بروم؟» بدین معناست که هنوز نمی‌دانیم کدام را باید انتخاب کنیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

۱۴۱) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جواب سوال اول مربوط به حوزه هستی‌شناسی و کلاً شناخت جهان است. و جواب سوال دوم مربوط به انسان و چگونه شناختن انسان است.

۱۴۲) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مبانی و زیرمبانی هر علمی درون فلسفه مضاف آن بررسی می‌شود و اصالت فرد برای افراد ثروتمند سبب اختلاف طبقاتی بیش‌تری در جامعه می‌شود.

۱۴۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نظم و انضباط عقلی حاصل این است که ما از عادات غیرمنطقی‌های بجویم و اگر این‌های حاصل شود نتیجه می‌شود که ما دارای نظم و انضباط عقلی می‌شویم.

۱۴۴) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه یک بحث مغالطه به وجود آمده است که نمی‌تواند از فواید فلسفه باشد.

۱۴۵) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فیلسوف کسی است که عقاید و باورهایش را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و کوشیده تا عقاید نادرست را کنار بگذارد و به عقاید درست پایبند بماند، اما شاید هم‌چنان عقیده‌ای داشته باشد که نادرست باشد یا عقیده‌ای داشته باشد که هم درست است و هم مردم دیگر به آن معتقدند.

۱۴۶) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های صورت سؤال:
گزینه ۱: صحیح است.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد.
در نقطه الف می‌توان ۸ عدد کالای B و ۱ عدد کالای A خرید، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{واحد پولی } 10,000 = 8,000 + 2,000 = 2 \times 1,000 + 1 \times 8,000 = \text{میزان بودجه فرد}$$

هزار واحد پولی ۱۰ =

گزینه ۲: نادرست است.

در نقطه الف فرد می‌تواند ۸ عدد کالای B و ۱ عدد کالای A بخرد.

در نقطه ب فرد می‌تواند ۴ عدد کالای B و ۳ عدد کالای A بخرد.

در نتیجه برای حرکت از نقطه الف به ب، باید از خرید ۴ عدد کالای B صرف‌نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای A خریداری کنیم.

گزینه ۳: صحیح است. این فرد توانایی خرید حداکثر ۱۰ عدد کالای B و ۵ عدد کالای A را دارد.

گزینه ۴: صحیح است.

حرکت از پایین به بالای خط بودجه (ب، الف) به معنی از دست دادن کالای A است.

حرکت از بالا به پایین خط بودجه (الف، ب) به معنی از دست دادن کالای B است.

الف) هزینه‌ی فرصت یا هزینه‌ی فرصت از دست رفته، بیان‌گر آن چیزی است که از آن صرف‌نظر کرده و به عبارتی، آن را از دست داده‌ایم. در مثال بیان شده، هزینه‌ی فرصت سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار، ۴۲ میلیون ریال سود سالانه‌ای است که فرد می‌توانست با خرید اوراق مشارکت کسب کند.

$$\text{میلیون ریال } ۴۲ = ۳۵۰ \times \frac{۱۲}{۱۰۰} = \text{سود سالانه‌ی خرید اوراق مشارکت}$$

ب) یکی از علت‌های توجه اسلام به اقتصاد، اهمیت روزافزون مسائل اقتصادی در اجتماع و حیات جمعی انسان‌ها و تأثیر عوامل اقتصادی بر همه‌ی جنبه‌های زندگی فرد، خانواده و جامعه اعم از اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است.

ج) جامعه‌ی اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه‌ی یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

د) دانش اقتصاد با دقت درباره‌ی انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند. نتیجه‌ی این تلاش فکری، پدید آمدن «اندیشه‌ی اقتصادی» است. با گسترش و پیشرفت تمدن بشری، «علم اقتصاد» شکل گرفت.

وظایف	قوا
- با داشتن بودجه و سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری اقتصادی و مالی، نقش اساسی در برنامه‌ریزی اقتصادی دارد. - اجرای قوانین و برنامه‌ها	قوه‌ی مجریه (دولت)
ریل‌گذاری قانونی، تأیید و تصویب برنامه‌ها	قوه‌ی مقننه
برقراری نظم، سلامت، پیشگیری و برخورد با مفاسد و اقدامات غیرقانونی	قوه‌ی قضاییه

- (الف) هزینه فرصت همواره منافع مورد انتظار از بهترین انتخاب بعدی فرد است یعنی گزینه دوم. در این سؤال بهترین گزینه فرد کاشت جو بوده است. با توجه به این که کشاورز کاشت پنبه را انتخاب کرده، پس بهترین انتخاب بعدی او کاشت جو می شود.
- (ب) اسلام نه تنها کسب رفاه مالی را نفی نمی کند بلکه پسندیده نیز می داند. این موضوع از حدیث «الکاد علی عیاله، کالمجاهد فی سبیل الله: کسی که برای رفاه خانواده ی خود تلاش می کند، مانند مجاهد در راه خداوند [شایسته ی تقدیر] است» برداشت می شود.
- (ج) جوامعی تحت تأثیر اقتصادهای بیگانه هستند که دچار ضعف اقتصادی باشند. بنابراین این موضوع ربطی به ضعف فرهنگی ندارد.
- (د) در جدول زیر بازیگران و فعالان اقتصادی و وظایف آنان را ببینید.

فعالان اقتصادی	وظایف آنان
۱ افراد، خانوارها، مؤسسات اقتصادی و ... : بازیگران خرد	تولید، مصرف و مبادله محصولات
۲ دولت: بازیگر کلان	ایجاد نظم و انضباط در اقتصاد، تأمین برخی نیازهای عمومی و نظارت بر اقتصاد
۳ سازمان های جهانی: بازیگران بین المللی	رونق روابط اقتصادی جهانی و حفظ حقوق همه کشورها

- (الف) برای این که تصمیم گیری منطقی باشد، باید تمام هزینه ها را با تمام منافع مقایسه کرد و در نهایت به این نتیجه رسید که در گزینه ی منتخب، منافع بیشتر از هزینه هاست.
- (ب) کارآفرین در جست و جوی فعالیت سودآور، عوامل تولید را جهت به وجود آوردن کالا گرد هم می آورد.
- (ج) برای منابع طبیعی (زمین) به صاحب آن قیمت یا اجاره تعلق می گیرد.

کیلو ۳۰ = مقدار عرضه در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال (الف)

کیلو ۱۵ = مقدار عرضه ی تعادلی

کیلو ۱۵ = ۳۰ - ۱۵ = مقدار عرضه ی تعادلی - مقدار عرضه در قیمت ۱۰,۰۰۰ $\Rightarrow$

(ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) روبه رو می شویم.

مقدار تقاضا در قیمت ۸۰۰۰ ریال - مقدار عرضه در قیمت ۸۰۰۰ ریال = کمبود تقاضا در قیمت ۸۰۰۰ ریال

کیلو ۱۰ = ۲۰ - ۱۰ =

در سطوح قیمت پایین تر از قیمت تعادلی بازار با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) مواجه است.

مقدار عرضه در قیمت ۵۰۰۰ ریال - مقدار تقاضا در قیمت ۵۰۰۰ ریال = مازاد تقاضا در قیمت ۵۰۰۰ ریال

کیلو ۲۰ = ۲۵ - ۵ =

(ج) در سطح قیمت ۷۰۰۰ ریال و مقدار ۱۵ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

ریال ۱۰۵,۰۰۰ = ۷۰۰۰ $\times$ ۱۵

(د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می شود.

افزایش قیمت باعث می شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می یابد که در آن، فاصله ی بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰۰ ریال، ۳۰۰۰ ریال افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۵۵

الف) آب و هوای هر منطقه (وضعیت اقلیمی) با منطقه‌ی دیگر متفاوت است. این موضوع موجب پدید آمدن محصولات مختلف در مناطق مختلف شده است.

ب) این عبارت نادرست است؛ زیرا روابط اقتصادی کشورها می‌تواند شامل جابه‌جایی سرمایه و نیروی کار هم شود.

ج) اصل پنجاهم قانون اساسی از توسعه‌ی پایدار یعنی توسعه بدون آسیب زدن به محیط زیست صحبت می‌کند و یادآور توجه به نسل‌های بعدی هم می‌شود.

د) درآمدهای نفتی با تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای پیشرفته، وابستگی دولت به آن و غفلت از اقتصاد مردمی، بیماری اقتصاد ایران را تشدید کرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت‌های نادرست: ۱۵۶

ب) کسب‌وکار شخصی، مشابه بیش‌تر کسب‌وکارهای شراکتی کوچک است.

د) استخدام یکی از دوستان برای کمک، نوعی کار شخصی است؛ چرا که مسئولیت تمام تصمیمات مهم، سخت و دشوار برعهده‌ی شماست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۵۷

ج) بسیار اتفاق می‌افتد که در جایی همه‌ی عوامل تولید وجود دارد و نیاز یا خواسته‌ی برآورده نشده‌ای هم هست.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هزینه‌ی فرصت یک انتخاب، ارزش گزینه‌ی بعدی است که فرد آن‌را هنگام انتخاب از دست می‌دهد، در نتیجه: ۱۵۸

هزینه‌ی فرصت فرد الف، ۱۸ میلیون تومان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در بورس کسب کند، اما از آن چشم‌پوشی کرده است.

هزینه‌ی فرصت فرد ب، منفعتی که از سپرده‌گذاری در بانک می‌توانست به دست آورد ولی از آن صرف‌نظر کرده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. داشتن نظم و انضباط و توانایی حل مسئله مربوط به ویژگی پراگیزه بودن و داشتن شجاعت به همراه تدبیر مربوط به ریسک‌پذیر بودن است. ۱۵۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۶۰

وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

